

РЕШЕНИЕ

№ 7461

гр. София, 07.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 59 състав,
в публично заседание на 10.11.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Зорница Дойчинова

при участието на секретаря Светла Гечева, като разгледа дело номер **8392** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - чл.178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл. 32, ал. 8 от Закона за развитието на академичния състав в Република България /ЗРАСРБ/.

Образувано е по жалба от Е. С. М., чрез пълномощника си адв. И. срещу Заповед № РД09-3831/09.08.2022 г. на министъра на образованието и науката, с която е отменено решение на Научното жури /НЖ/, обективизирано в протокол № 2/23.05.2022 г. за присъждане на научна степен доктор на науките в област на висше образование 8. „Изкуства“, професионално направление 8.1 „Теория на изкуствата“ на жалбоподателя, която научна степен е присъдена от Института за изследване на изкуствата /ИИИЗк/ към Б..

В жалбата са изложени подробни съображения за незаконосъобразност на процесната заповед, както и за нейната нищожност. Относно нищожността излага съображения, че същата е издадена от орган без наличие на компетентност. Счита, че министърът на културата не притежава компетентност да отмени решение на НЖ при условията на чл. 32, ал. 10 от ЗРАСРБ, вр. чл. 99, ал. 1 от АПК. Също така счита, че заповедта е издадена извън сроковете по закона. Счита, че процедурата, по която жалбоподателят е придобил научна степен „доктор на науките в област на висше образование 8. „Изкуства“, професионално направление 8.1 „Теория на изкуствата“ е законосъобразно проведена. Изготвил е дисертационен труд за придобиване на научната степен и успешно го е защитил на 23.05.2022 г. при условията и реда на закона. Преди защитата е проведено заседание на изследователска група /ИГ/, в която

жалбоподателят е членувал, която група е „първично звено“ по смисъла на § 1, т. 1 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. На това заседание не е бил предложен състав на научно жури, което е наложило сезиране на научния съвет на ИИИЗк - Б.. Поради това е било проведено ново разширено заседание на изследователска група, което е приело, че дисертационния труд на жалбоподателя отговаря на минималните изисквания на Б., както и е дало съответните препоръки за преработка на дисертационния труд. Поради липсата на необходимия брой хабилитирани лица в ИГ Средновековно изкуство /СИ/, ръководителят на сектор ИИ е направил допитване по електронна поща, след което е предложил на ръководството на ИИИЗк - Б. да включи еднократно в работата на ИГ СИ външни хабилитирани лица от други университети и специализирани научни звена. Такива са включени, заседание е проведено съобразно изискванията на чл. 5, ал. 2 Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Б.. Посочва, че от текста на заповедта не става ясно по какъв ред е издадена тя. Излага съображения за нарушения на материалния закон, изразяващи се във вътрешно противоречие между посоченото в обжалваната заповед и разпоредената с нея отмяна на решението на НЖ. Също намира, че заповедта не съответства на целта на закона. Моли за отмяна на акта. Претендира присъждане на направените разноски.

В съдебно заседание, жалбоподателят се явява лично и заедно с адв. И., който поддържа жалбата и моли за нейното уважаване.

В представени писмени бележки доразвива съображенията си за незаконосъобразност на административния акт. Моли съдът да уважи жалбата, като прогласи нищожността на оспорената заповед, алтернативно да я отмени като незаконосъобразна. Претендира присъждането на разноски по представен списък на разноските.

Ответният орган – Министерът на образованието и науката, чрез процесуалния представител юк Х., в писмени бележки взема становище за неоснователност на жалбата и моли за нейното отхвърляне.

В съдебно заседание, представляван от юрк. Х., моли жалбата да бъде отхвърлена. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, поискано от жалбоподателя.

Заинтересованата страна - Научното жури, определено със Заповед № 615-РД-30.11.2021 г. към Института за изследване на изкуствата към Б., в съдебно заседание, представлявано от членове на журито проф. В. Ф., проф. Н. Г. и проф. Х. Я., изразява становище за основателност на жалбата.

Проф. Ф. подкрепя изцяло изложените доводи в жалбата, като посочва, че трудът на М. е научно достижение с много сериозни приноси и журито единодушно му е присъдило научната степен „доктор на науките“.

Проф. Г. излага твърдения, че след запознаване с фактите, настъпили от месец ноември 2021 г., не може да установи незаконосъобразност на процедурата. Счита представения труд за образцов.

Проф. Я. счита, че решението на научното жури е отменено неправомерно.

СГП не изпраща представител и не взема становище по жалбата.

Административен съд София-град, в настоящия съдебен състав, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл. 235, ал. 2 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК приетите по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателят Е. С. М. заема длъжността „директор“ на Института за изследване на изкуствата към Б..

Производството пред министъра на образованието и науката е започнало по повод Сигнал с вх. № 94-5839/08.12.2021 г., подаден от проф. И. Й. Г. от ИИИЗк – Б.. В сигнала са изнесени твърдения за извършени нарушения при провеждането на процедура за придобиване на научната степен „доктор на науките“ (област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.1. Теория на изкуствата) от проф. Е. М. в ИИИЗк – Б..

Към сигнала са приложени относими към него доказателства, а именно приложено е експозе от 03.02.2021 г. от проф. Е. М. до членовете на група СВИ.

Представен е протокол от заседание на изследователска група Средновековно и възрожденско изкуство, проведено от 18.02.2021 г., на което е обсъден текста на проф. Е. М. „Логос, паралели и контекст на Новата Митрополия в Н.“, който е представен за зачисляване като дисертант на самостоятелна подготовка за придобиване на научна степен доктор на изкуствознанието. След обсъждането, членовете на СВИ са решили, че текста не отговаря на изискванията на Закона за зачисляване като дисертант за придобиване на научна степен доктор на изкуствознанието.

След провеждане на заседанието и преди заседанието на НС на ИИИЗк, проф. Е. М. е представил докладна записка по т.6 от дневния ред на заседанието на НС на ИИИЗк от 26.02.2021 г., в която информира председателя на НС на ИИИЗк при Б. за допуснати нарушения в проведеното заседание

В дневния ред на заседание на НС на ИИИЗк, което ще се проведе на 26.02.2021 г., в т.6 е включено разглеждането на предложение за зачисляване на проф. Е. М. като дисертант на самостоятелна подготовка за придобиване на научна степен доктор на изкуствознанието. На това заседание е взето решение, че проф. Е. М. може да стартира процедура за придобиване на научна степен доктор на изкуствознанието, като са дадени указания процедурата да е съобразена с изискванията на ЗРАСРБ.

Със заповед № 540-РД/23.09.2021 г. е свикан разширено онлайн заседание на изследователска група Средновековно и възрожденско изкуство за предварително обсъждане на дисертационния труд на проф. Е. М. „Митрополитския храм Св. С. в Н. и неговия художествен кръг /XVI-XVII в./“, което да се проведе на 29.09.2021 г.

На проведеното заседание е взето положително решение за готовност за защита пред научно жури на дисертационния труд на проф. Е. М. „Митрополитския храм Св. С. в Н. и неговия художествен кръг /XVI-XVII в./“.

Със заявление от 30.09.2021 г. проф. Е. М. е заявил желанието си да бъде освободен като член на изследователска група Средновековно и възрожденско изкуство и да бъде причислен към научния състав на ИГ Старо изкуство, на сектор Изобразителни изкуства на ИИИЗк, към Б..

На проведено на 29.10.2021 г. заседание на НС на ИИИЗк, по т. 5 е решено проф. Е. М. да премине в състава на ИГ Старо изкуство, а по т.7 е решено откриването на процедура за присъждане на научна степен доктор на науките на проф. Е. М..

На заседание на НС на ИИИЗк, проведено на 26.11.2021 г. е избрано Научно жури по процедурата за присъждане на научна степен доктор на науките на проф. Е. М..

Със заповед № РД09-4932/10.12.2021 г. на зам. министъра е наредено извършването на проверка относно допустимостта на сигнала, като е определен и срокът за извършването ѝ, както и лицата, на които се възлага.

С протокол № 100/16.12.2021 г. за резултатите от проверката, комисията е счела, че

сигналът отговаря на условията за допустимост съгласно чл. 30, ал. 2 и ал. 3 от ЗРАСРБ.

Със Заповед № РД09-5036/20.12.2021 г. на зам. министъра на образованието и науката, на Комисията по академична етика /КАЕ/ към министъра на образованието и науката е възложено да извърши проверка по същество на сигнал с вх. № 94-5839/08.12.2021 г. от чл. кор. проф. И. Г.. Определени са видът и обхватът на проверката, като е определен и срокът за извършването ѝ.

С писмо изх. № 09-257/23.12.2021 г., на осн. чл. 31, ал. 1 от ЗРАСРБ, на проф. Е. М. е даден срок до 10.01.2022 г. да изрази становище по изнесените твърдения в сигнала и да представи копия на всички документи, свързани с провеждането на процедурата.

Със Становище вх. № 1-40-05-06/06.01.2022 г., проф. Е. М. в е представил исканите документи. В становището е посочил, че твърденията, съдържащи се в сигнала, уронват престижа на ИИИЗк към Б., на неговите колективни органи, на ръководството и обективно нямат нищо общо със съвременната наука и академична етика.

С писмо изх. № 0901-18/02.02.2022 г. на зам.-министъра на образованието и науката, сигналът е препратен на председателя на Б., с възможност за изразяване на становище по случая, в срок до 09.02.2022 г.

С писмо изх. № 04-09-12/10.02.2022 г. на главния научен секретар на Б., е поискано удължаване на срока, поради необходимост от събиране на допълнително информация във връзка с изпратения сигнал.

С писма изх. № 41-10-05-06/11.02.2022 г. и изх. 41-НО-05-06/21.02.2022 г., от научния секретар на ИИИЗк – Б., на главния научен секретар на Б. са изпратени материали, относими към извършваната проверка.

На 24.02.2022 г., с изх. № 04-09-12, е представено становище от председателя на Б., в което се излага, че са предоставени допълнителни документи, които имат отношение по случая, които да внесат яснота в подкрепа на следване на процедурата, разписана в правилниците.

КАЕ се е запознала със събраните документи, като обективирала резултатите от проверката в Доклад № 18-148/16.03.2022 г. Посочено е, че в хода на извършената проверка при условията и по реда на чл. 30 от ЗРАСРБ е констатирано нарушение на чл. 5, ал. 1 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Българската академия на науките „процедурите по защита на дисертационен труд за... научната степен „доктор на науките“ започват с предварителна защита на проект на труда пред семинар на първично звено“. Прието е, че съгласно чл. 5, ал. 2 от Правилника, на заседанието по ал. 1 при процедура за „доктор на науките“ присъстват поне 7 хабилитирани лица, „специалисти в областта на дисертацията и/или в свързана с нея област... При липса на необходимия брой хабилитирани лица в първичното научно звено, семинарът се разширява със заповед на директора с външни хабилитирани лица, специалисти в областта на процедурата, предложени от първичното научно звено“.

В доклада е посочено още, че сред получените в МОН документи, свързани с процедурата, е и писмо от научния секретар на ИИИЗк - Б. до главния научен секретар на Българската академия на науките, от което става ясно, че именно научният секретар на ИИИЗк - Б. е поканил външните хабилитирани учени на заседанието на първичното научно звено на 29.09.2021 г. Мотивът е, че към тази дата първичното научно звено не е имало свой ръководител.

Посочено е, че ЗРАСРБ не съдържа изрична разпоредба, която да посочва кой следва

да разгледа представените доказателства. Предвид факта, че министърът на образованието и науката осъществява контрол по спазване на ЗРАСРБ, министърът има право да спре процедурата.

В заключение в доклада, КАЕ е преценила, че е налице явно нарушение на чл. 5, ал. 2 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Българската академия на науките. При отсъствието на ръководител на първичното научно звено, научният секретар или друг представител на административното ръководство на ИИИЗк - Б. би следвало да свика и организира членовете му на заседание със съответен дневен ред, без да кани по своя преценка външни участници за откриване на процедура по защита на дисертационен труд. Поради това, с доклада, КАЕ е предложила на министъра на образованието и науката да осъществи правомощието си по чл. 31, ал. 2 от ЗРАСРБ, като го е уведомила, че защитата на дисертационният труд е насрочена за 30.03.2022 г.

Въз основа на направените от КАЕ констатации, министърът, на основание чл. 31, ал. 2 от ЗРАСРБ, е издал заповед № РД09- 2656/24.03.2022 г. за спиране на процедурата за срок от 1 месец. Със заповедта е предоставен срок от 20 дни, ръководството на ИИИЗк – Б. да отстрани констатираното нарушение от КАЕ и да представи в МОН доказателства. В мотивите на заповедта е посочено, че научният секретар на ИИИЗк - Б. е поканил външните хабилитирани учени на заседанието на първичното научно звено, проведено на 29.09.2021 г., с мотив, че към тази дата първичното научно звено не е имало свой ръководител. Посочено е също така, че при отсъствието на ръководител на първичното научно звено, научният секретар или друг представител на административното ръководство на ИИИЗк - Б. би следвало да свика и организира членовете му на заседание със съответен дневен ред, без да кани по своя преценка външни участници за откриване на процедура по защита на дисертационен труд.

С писмо изх. № 74-40/07.04.2022 г., научният секретар на ИИИЗк - Б., е изпратил на зам.-министъра докладна записка, изясняваща обстоятелствата, свързани с констатираното нарушение, както и допълнителни разяснения и данни, свързани с участието на външни хабилитирани лица в заседанието на 29.09.2021 г.

С писмо изх. № 0901-18/10.05.2022 г. на зам.-министъра, във връзка с допълнителните разяснения представени с писмо изх. № 74-40/07.04.2022 г. на научният секретар на ИИИЗк – Б., председателя на Б. и директора на ИИИЗк –Б. са уведомени, че КАЕ е приела, че не са налице предпоставки за възобновяване на процедурата, като е предоставен срок до 31.05.2022 г. да се представят в МОН доказателства, че констатираното нарушение е отстранено.

В отговор, с писмо изх. № 120-40/30.05.2022 г., научният секретар на ИИИЗк - Б. е уведомил МОН и КАЕ, че на основание чл. 31, ал. 6 от ЗРАСРБ, при липса на издадена заповед на министъра в едномесечния срок, производството за придобиване на научната степен „доктор на науките“ е възобновено, като на 23.05.2022 г. е проведена успешна защита на дисертационния труд.

Във връзка с изложеното, КАЕ е изготвила доклад вх. № 18-356/24.06.2022 г., с който е предложила на министърът на образованието и науката да упражни правомощието си по чл. 32, ал. 10 от ЗРАСРБ, като отмени акта за присъждане на научната степен „доктор на науките“ поради нарушение на изискванията за законосъобразността му.

С писмо изх. № 0901-18/13.07.2022 г. на министъра, директора на ИИИЗк - Б., в качеството на заинтересовано лице, и ръководството на Б. са уведомени за започването на производството по издаване на индивидуален административен акт -

заповед на министъра на образованието и науката за възобновяване на производството по издаване на ИАА за отмяна на акта за присъждане на научната степен „доктор на науките“, като е даден 7 дневен срок за предоставяне на решението на научното жури, както и други материали.

От ИИИЗк – Б. са предоставени исканите материали с писмо изх. № 160-40-05-06/22.07.2022 г. на директора. Представен е Протокол № 2 от 23.05.2022 г. от заключителното заседание на Научното жури, на което е присъдена научната степен „доктор на науките“ в област на виеше образование 8. „Изкуства“, професионално направление 8.1. „Теория на изкуствата“, на проф. Е. М..

Със заповед № РД03-3831/09.08.2022 г., министърът на образованието и науката, на основание чл. 32, ал. 10 от ЗРАСРБ, във вр. с чл. 99, т. 1 от АПК и доклад с вх. № 18-148/16.03.2022 на КАЕ, е отменил решението на Научното жури, обективирано в Протокол № 2 от 23.05.2022 г., за присъждане на научната степен „доктор на науките“ в област на виеше образование 8. „Изкуства“, професионално направление 8.1. „Теория на изкуствата“, на проф. Е. М.. Научната степен е присъдена от ИИИЗк- Б..

С писмо изх. № 0901-18/15.08.2022 г., председателят на Б. и проф. Е. М., директор на ИИИЗк - Б. са уведомени за издадената от министъра на образованието и науката Заповед. Заповедта е получена от жалбоподателя на 30.08.2022 г.

Жалбата е подадена чрез ответния орган на 08.09.2022 г.

При така установените факти, настоящия съдебен състав на АССГ, като извърши цялостна проверка за законосъобразността на оспорения индивидуален административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК, достигна до следните правни изводи:

Предмет на оспорване е заповед № РД03-3831/09.08.2022 г. на министъра на образованието и науката, с която на осн. чл. 32, ал. 10 от ЗРАСРБ, във вр. с чл. 99, т. 1 от АПК и доклад с вх. № 18-148/16.036.2022 на КАЕ, е отменено решението на научното жури, обективирано в Протокол № 2 от 23.05.2022 г., за присъждане на научната степен „доктор на науките“ в област на виеше образование 8. „Изкуства“, професионално направление 8.1. „Теория на изкуствата“, на проф. Е. М.. Научната степен е присъдена от ИИИЗк- Б..

Жалбата е подадена от лице, имащо правен интерес от оспорване на акта, тъй като жалбоподателя е адресат на процесната заповед, поради което с акта са засегнати негови права и законни интереси. Жалбата е в срока за обжалване на индивидуалните административни актове, за което са представени надлежни доказателства. Жалбата е насочена срещу годен за оспорване административен акт, поради което следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно изискванията на чл. 168, ал. 1 от АПК, при служебния и цялостен съдебен контрол за законосъобразност, съдът извършва пълна проверка на обжалвания административен акт относно валидността му, спазването на процесуалноправните и материалноправните разпоредби по издаването му и съобразен ли е с целта, която преследва законът, т. е. на всички основания, визирани в чл. 146 от АПК. При преценката си, съдът изхожда от правните и фактическите основания, посочени в оспорвания индивидуален административен акт, представената административна преписка и събраните по делото доказателства. При проверката на административния акт, съдът не е обвързан от основанията, въведени от оспорващия, нито от неговото искане. Съдът следва да отмени или обяви за нищожен акта и ако констатира порок,

който оспорващият не е посочил.

Разгледана по същество е основателна.

По съответствие на заповедта с процесуалните правила:

Съгласно посочената като правно основание норма на чл. 32, ал. 10 от ЗРАСРБ, при наличие на някои от основанията по чл. 99 от АПК, свързани с нарушения по чл. 30, ал. 2, т. 1 - 4, за влезли в сила актове за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности по реда на този закон, производствата по съответните процедури могат да бъдат възобновени по реда на глава седма от Административнопроцесуалния кодекс, като проверката се извърша от Комисията по академична етика по реда на чл. 30, ал. 5 - 12. Сигналите се подават след узнаване от заинтересованите лица за извършените нарушения по чл. 30, ал. 2, т. 1 - 4. В съответствие с цитираната норми, при наличието на основанията на чл. 99 от АПК, министърът на образованието и науката има правна възможност да възобнови производствата по процедурите, по реда на глава седма от АПК.

Възобновяване на административното производство по реда на чл. 99 от АПК е средство да се отмени или измени влязъл в сила индивидуален административен акт, който не е бил оспорен пред съд. Това е правен способ органът сам да премахне незаконосъобразен административен акт и е проява на принципа на правовата държава и на следващата се от него нетърпимост в правния мир на незаконосъобразен акт на административен орган. Тази правна възможност законодателят е допуснал при лимитативно изброени правни предпоставки по т. 1 - 7 на чл. 99 от АПК.

В процесния случай обаче, с оспорената заповед на министъра, не е възобновено производството по откритата процедура, завършила с решението на НЖ по протокол № 2/23.05.2022 г. Видно от съдържанието на заповедта, с нея е отменено самото решение взето от научното жури, каквито права министърът не притежава по силата на чл. 32, ал. 10 от ЗРАСРБ. Видно от съдържанието на писмо изх. № 0901-18/13.07.2022 г. на министъра на образованието и науката, с него са уведомени директора на ИИИЗк – Б. и ръководството на Б. за започването на производството по издаване на индивидуален административен акт - заповед на министъра на образованието и науката за възобновяване на производството по издаване на ИАА за отмяна на акта за присъждане на научната степен „доктор на науките“, като е даден 7 дневен срок за предоставяне на решението на научното жури, както и други материали.

Тук следва да се посочи, че съобразно чл. 32, ал. 7 от ЗРАСРБ, министърът на образованието и науката издава заповед в съответствие с предложението в доклада по ал. 6, с която потвърждава или отменя оспорения по административен ред акт на висшето училище или научната организация за заемане на академични длъжности или за придобиване на образователната и научна степен "доктор" или научна степен "доктор на науките". Съгласно чл. 32, ал. 6, в срока по чл. 30, ал. 9 Комисията по академична етика приема мотивиран доклад, който изпраща на министъра на образованието и науката. В своя доклад комисията предлага да се: 1. потвърди оспорения акт на висшето училище или научната организация, или 2. отмени оспорения акт, като той се изпрати за разглеждане в нова процедура от друг състав на научното жури. В нормата на чл. 30, ал. 9 е посочено, че Комисията по академична етика се произнася в срок до 30 дни с доклад до министъра на образованието и науката относно наличието или липсата на нарушения по ал. 2, т. 1 - 4. Докладът, при

нарушения по ал. 2, т. 3 и 4, се изготвя въз основа на становищата на всеки един от арбитрите. Именно със заповед по разпоредба на чл. 32, ал. 7 от ЗРАСРБ може да бъде отменен актът за заемане на академична длъжност " доктор на науките ".

На следващо място, както бе посочено по-горе, формата на осъществяване на контрол на актовете за присъждане на научни степени е процедурата, разписана в чл. 32 от ЗРАСРБ. Доколкото тази процедура, по аргумент на чл. 32, ал. 1 от ЗРАСРБ, представлява оспорване на административен акт по административен ред, тя може да бъде инициирана само и единствено по жалба на заинтересовано лице, депозирана в 14-дневен срок от уведомяването за приетите актове, съобразно нормата на чл. 32, ал. 2 от ЗРАСРБ. Т.е., тази процедура може да бъде инициирана единствено по жалба на заинтересовано лице и то депозирана в определения в чл. 32, ал. 2 от ЗРАСРБ срок. В случая обаче в мотивната част на оспорената заповед не е посочена жалбата, по която е образувано административното производство, нито е посочено депозиралото заинтересовано лице.

Видно от мотивната част на оспорения в настоящото съдебно производство акт на министъра на образованието и науката, като правно основание за неговото издаване е посочена нормата на чл. 32, ал. 10 от ЗРАСРБ. Това от една страна е пречка да се установи, този акт в какво производство е издаден - в производство по оспорване на акта на научното жури, във вече възобновено производство или възобновено с този акт производство. Не е посочен и сигналът, въз основа на който е извършвана проверка от Комисията по академична етика. От доказателствата по делото дори не може да се установи този сигнал дали въобще има характер на инициращ документи в производство по чл. 32 от ЗРАСРБ, доколкото не е подаден от заинтересовано лице, което в случая може да бъде единствено участник в процедурата за присъждане на академично звание. Така изложеното в мотивната част дава основание да се приеме, че е допуснато смесване от страна на административния орган на двете процедури по контрол, разписани в глава Четвърта на закона - тази по чл. 30 и сл. и тази по чл. 32. Това смесване от своя страна е довело и до съществено нарушение на процесуалните правила в производството по издаване на оспорената заповед. От доказателствата по делото не става ясно точно какво качество на заинтересовано лице по § 1, т. 21 от ДР на ЗРАСРБ им лицето подало сигнала.

Ето защо следва да се приемат за основателни възраженията на жалбоподателя за допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила. В този смисъл съдът приема нарушението на процесуалните правила за съществено и като такова представлява самостоятелно основание за отмяна на процесната заповед. Законодателят императивно е посочил коя разпоредба какво основание предоставя. Обстоятелството, че в писмо № 0901-18/13.07.2022 г. на министъра е посочено, че на основание чл. 99, т. 1 от АПК, във вр. с чл. 32, ал. 10 от ЗРАСРБ се възобновява производството, не дерогира задължението на административния орган, да посочи относимата правна норма.

С оглед изложеното се налага извод, че оспорената заповед е издадена в нарушение на закона от категорията на съществените, тъй като пречатства възможността на лицето да разбере за какво точно се издава оспореният административен акт и да организира адекватно защитата си, както и съда да провери относимостта на наведените фактически основания и цитираните правни норми към процесния случай.

По съответствие на заповедта с материалния закон:

Настоящият съдебен състав намира, че заповедта е издадена и в несъответствие с материалните правила, поради следното. Съдебният контрол за материална законосъобразност на оспорената заповед обхваща преценката дали са налице установените от административния орган релевантни юридически факти изложени като мотиви в акта и доколко същите изпълват състава на посоченото в заповедта правно основание за издаването ѝ.

От доказателствата по делото безспорно се установява, че на 29.09.2021 г. е било проведено разширено заседание на Изследователска група „Средновековно и възрожденско изкуство" /ИГ „СВИ"/ от състава на Сектор „Изобразително изкуство" /С „ИИ"/, в която проф. М. е членувал към тази дата. На заседанието е прието, че дисертационният труд на проф. М. отговаря на минималните изисквания на Б. и на приетите такива от НС на ИИИЗк към Б. и е дало съответни препоръки за преработката му. Със заявление от 30.09.2021 г. до ръководството на Сектор „Изобразително изкуство" /С„ИИ“/, с копие до председателя на НС на ИИИЗк-Б., както и решение на НС на ИИИЗк-Б. от заседанието му, проведено на 29.10.2021 г., жалбоподателят е напуснал ИГ „СВИ“ и е преминал в ИГ „Старо изкуство" /ИГ „СИ"/, също част от С „ИИ". На посоченото заседание на НС е открита и процедура за присъждане на научна степен на проф. М.. Преминаването е станало на основание чл. 5в, ал. 15 от Правилника за дейността на ИИИЗк.

От мотивната част на процесната заповед е видно, че КАЕ е констатирала нарушение на чл. 5, ал. 2 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Б., тъй като разширяването на състава на първичното звено с пет външни за него хабилитирани учени, е станало със заповед на научния секретар на ИИИЗк - Б., а не по предложение на членовете на самото първично звено. Въз основа на изготвения доклад на КАЕ, е била издадена МЗ № РД09-2656/24.03.2022 г. за спиране на процедурата по защитата за срок от един месец, като е даден 20-дневен срок за отстраняването на нарушението, в който срок да се представят доказателства в Министерството на образованието и науката. Такива са били изпратени с писмо вх. № 09- 257/07.04.2022 г. от ИИИЗк - Б., които обаче според КАЕ, не съдържали предложение за разширяване на състава на първичното звено.

С писмо изх. № 0901-18/10.05.2022 г., зам. министърът на образованието и науката, е уведомила председателя на Б. и директора на ИИИЗк - Б., че е възприела становището на КАЕ, че представените с писмото на ИИИЗк - Б. от 07.04.2022 г. доказателства не съдържат необходимото, по смисъла на цитирания нормативен текст, предложение за разширяване на състава на първичното звено на заседанието от 29.09.2021 г. Писмото е постъпило в ИИИЗк - Б. с вх. № 120 НО-05-06/30.05.2022 г. Т.е. уведомлението, че не са налице предпоставките за възобновяване на процедурата, е достигнало до този си адресат след защитата на дисертацията му на 23.05.2022 г.

Тук следва да се посочи, че процедурата за придобиване на научната степен от проф. М. е била спряна за един месец, т.е. до 24.04.2022 г. Въпреки писмото на ИИИЗк - Б., министърът не се е произнесъл до края на периода на спиране на процедурата, т.е. до 24.04.2022 г. и не е уведомил ръководството на ИИИЗк - Б. за това дали отменя спирането на основание чл. 31, ал. 5 от ЗРАСРБ. Относимо в случая е, че на основание чл. 31, ал. 3 от ЗРАСРБ, спирането е еднократно и за срок само до един месец, поради което министърът няма правомощия да го продължи. При липса на предприети действия от негова страна след получаването на писмо вх. № 09-257/07.04.2022 г. в МОН и предвид разпоредбата на чл. 31, ал. 3 от ЗРАСРБ, единственият логичен извод

е, че министърът е възприел за достоверно обяснението на проф. М., както и че констатираното от КАЕ „нарушение“ липсва, при което ръководителят на научната организация, като правоимащ и на основание същата норма, е възобновил производството, като е насрочена защита на дисертационния труд за 23.05.2022 г.

Ръководството на ИИИЗК - Б. е било уведомено за становището на КАЕ, но проф. М. като директор на института, с писмо вх. № 09-257/30.05.2022 г. е известил МОН и КАЕ, че на основание чл. 31, ал. 6 от ЗРАСРБ, производството по придобиване на научната степен е било възобновено и на 23.05.2022 г. е била проведена успешна защита на дисертационния му труд. По този повод, с доклад № 18-356/24.06.2022 г. до министъра, КАЕ предложила отмяна на акта за присъждане на научната степен „доктор на науките“ на основание чл. 32, ал. 10 от ЗРАСРБ, поради нарушение на изискванията за законосъобразност.

По смисъла на § 1, т. 1 от ППЗРАСРБ, на основание чл. 5, ал. 3 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИИИЗК – Б., „Първично звено“ са сектора в института и изследователските групи /ИГ/ в състава му.

Нормативните изисквания и реда за придобиване на научната степен „доктор на науките“ са уредени в ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника на Б. и Правилника на ИИИЗК. Съобразно разпоредбата на чл. 5, ал. 1 от ЗРАСРБ, научната степен „доктор на науките“ се придобива само в ... научни организации, получили акредитация от Националната агенция за оценяване и акредитация /НАОА/, при условията и по реда на Закона за висшето образование. От текста на нормите на чл. 12, ал. 1 - 5 от ЗРАСРБ, чл. 35 и чл. 37 от ППЗРАСРБ е видно, че кандидатът за придобиване на научната степен трябва да притежава образователна и научна степен „доктор“, да отговаря на минималните национални изисквания на чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и да е защитил дисертационен труд с определени изисквания към труда.

Съобразно посоченото в разпоредбите на чл. 12, ал. 6 от ЗРАСРБ, чл. 38, чл. 39, ал. 1 и 2 от ППЗРАСРБ, чл. 5, ал. 1 и 2 от Правилника на Б. и чл. 5, ал. 3 и 4 от Правилника на ИИИЗК, процедурите по защита на дисертационния труд започват с обсъждане (предварителна защита) на проект за труда пред семинар/съвет на първичното звено - в случая сектор или ИГ. На заседанието на първичното звено трябва да присъстват поне седем хабилитирани лица, специалисти в областта на дисертацията и/или свързана с нея област, от които най-малко четирима да са професори или доктори на науките. При липса на необходимия брой, семинарът се разширява със заповед на директора с външни хабилитирани лица, специалисти в областта на процедурата, предложени от първичното звено.

В съответствие с чл. 39, ал. 3 и 4 от ППЗРАСРБ, чл. 5, ал. 3 от Правилника на Б. и чл. 5, ал. 5 от Правилника на ИИИЗК, при положително решение на съвета на първичното звено за готовност за защита на дисертацията пред научно жури, съответно качествата на предложения труд, кандидатът подава документи за защитата ѝ по ред, определен в съответния правилник на научната организация, а заседанието предлага състав на НЖ. Предложеният от заседанието на първичното звено състав на НЖ, се назначава със заповед на директора на специализираното научно звено на Б., по утвърдено от НС на научната организация предложение на първичното научно звено, съобразно посоченото в чл. 6, ал. 2 от Правилника на Б. и чл. 6, ал. 2 от Правилника на ИИИЗК.

В текста на нормите на чл. 13, ал. 1 и 2 от ЗРАСРБ, чл. 40, чл. 41 и чл. 42 от ППЗРАСРБ, чл. 6 от Правилника на Б. е посочено, че защитата на дисертационния

труд се извършва публично пред НЖ, състоящо се от седем хабилитирани лица, най-малко трима от които професори. Най-малко четирима от членовете на НЖ трябва да са външни лица за съответната научна организация. Изготвят се три рецензии, две от които от професори, а една - от външно за научната организация лице и четири становища. А в състава на НЖ се избират и двама резервни члена, един от които вътрешен и един външен, в съответствие с чл. 6, ал. 3 от Правилника на Б. и чл. 6, ал. 3 от Правилника на ИИИЗк.

От събраните по делото доказателства е видно, че описаната по-горе процедура е спазвана стриктно при провеждането на защитата на дисертационния труд на проф. М. ИИИЗк е съответно акредитиран от НАОА, а жалбоподателят, видно от вписаното в Регистъра за академични длъжности и дисертации към Националния център за информация и документация, раздел „Хабилитирани лица с наукометрични показатели“, достъпен на интернет адрес <https://ras.nacid.bq/dissertation-preview/26695>. притежава образователна и научна степен „доктор“ и отговаря на минималните национални изисквания по чл. 2Б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ. Членовете на С „ИИ“, в оперативен порядък предвид съществуващите в страната антиковид-мерки и отсъствието на много от тях от работа в ИИИЗк-Б. поради ползване на годишни отпуски, са направили предложенията си за еднократното включване в състава на сектора на външни хабилитирани лица, съгл. изискванията на чл. 5, ал. 2 от Правилника на Б. в телефонни и онлайн разговори пред и.д. ръководителя на сектора гл. ас. д-р Р. С.. Тези действия са документирани в докладна записка от 07.04.2022 г., изготвена от научния секретар на ИИИЗк-Б. доц. д-р Р. Н. и гл.ас. Р. С. и писмо изх. № 74-НО/07.04.2022 г. на доц. Н. до зам. министъра проф. П.-Т., които са удостоверили преди издаването на заповедта, че са провели през м. 09.2021 г., възможните в условията на пандемия и отпуски, консултации с членове на С „ИИ“ и членове на НС на ИИИЗк по въпроса за поканването на необходимия по чл. 5, ал. 2 от Правилника на Б., брой външни професори и/или доктори на науките за осигуряване легитимността на взетите решения. Изборът на водещи специалисти не е направен по преценка на научния секретар, а е предложение на и.д. ръководителя на С „ИИ“ гл.ас. Р. С. в резултат на консултации с други безпристрастни членове на С „ИИ“ и НС“.

След консултации, със заповед № 540-РД/23.09.2021 г. на научния секретар на ИИИЗк доц. Р. Н., във връзка с предварително обсъждане на дисертационния труд на проф. д-р М. за откриване на процедура за придобиване на научната степен „доктор на изкуствознанието“, е свикано разширено онлайн заседание на ИГ „Средновековно и възрожденско изкуство“ /СВИ/ на 29.09.2021 г. В състава на групата, еднократно са включени проф. д.и.н. В. Ф., проф. д.и.н. В. Н., проф. д.и.н. Д. Р., проф. д-р И. Б.-Д., проф. д.изк. К. Я. и проф. д-р Р. Т.-Е.. С включването на посочените външни хабилитирани лица, предложени от членовете на С „ИИ“, е изпълнено изискването на чл. 5, ал. 2 от Правилника на Б.. На заседанието, видно от последната страница на приложения на л. 44 от делото „Протокол от проведеното заседание на ИГ „СВИ“ на 29.09.2021 г., е взето положително решение за готовността за защита пред НЖ на дисертационния труд на жалбоподателя.

След зачисляването на проф. М. в ИГ „СИ“ и на база становищата на членовете на С „ИИ“, изказани пред гл. ас. С. и доц. Н., със заповед № 604-РД/16.11.2021 г. на зам. директора на ИИИЗк-Б. доц. д-р И. В., е свикано разширено онлайн заседание на ИГ „СИ“ на 23.11.2021 г. Разпоредено е към състава на групата еднократно да бъдат включени външни хабилитирани лица: проф. Ф., проф. Р., доц. М., проф. Б.-Д., проф.

Я., доц. Г. и проф. Т.-Е., предложени преди това от членове на С „ИИ“. От протокола от разширеното заседание на ИГ „СИ“ към С „ИИ“ на ИИИЗк, проведено на 23.11.2021 г. е видно, че ръководителят на сектора е предложил и групата е приела решение за състав на НЖ, който да се представи на НС на ИИИЗк - Б., както следва: проф. В. Ф. от Институт по балканистика с Център по тракология, проф. Д. Р. от Бургаски университет „Проф. д-р А. З.“, проф. Р. Т.-Е. от Шуменски университет „Епископ К. П.“, доц. Н. Г. от СУ „Св. С. О.“, проф. И. Б.-Д. от ИИИЗк - Б., проф. К. Я. от ИИИЗк - Б., доц. И. В. от ИИИЗк - Б., проф. Р. Б. от ЦСВП, СУ „Св. К. О.“, резервен член и доц. М. К. от ИИИЗк - Б., резервен член.

С решение по т. 4 от дневния ред на състоялото се на 26.11.2021 г. заседание на НС на ИИИЗк - Б. с 10 гласа „да“, 4 гласа - „не“ и 2 гласа - „въздържал се“, е избрано научно жури в състава, предложен от С „ИИ“. Със заповед № 615-РД/30.11.2021 г. на научния секретар на ИИИЗк-Б., е определено научно в състав, предложен от С „ИИ“ и избран от НС на ИИИЗк-Б.. Заповедите за свикване на разширени заседания на ИГ, за еднократното включване в тях на външни хабилитирани лица и за определяне на НЖ за защита на дисертационния труд, са издадени от научния секретар и зам. директора на ИИИЗк-Б., на основание правата и задълженията им по чл. 11, ал. 3, чл. 12 и чл. 13, т. 1 от Правилника за дейността на ИИИЗк-Б. и предвид факта, че кандидат за присъждане на научната степен е директорът на ИИИЗк- Б. проф. М..

На свое заседание, проведено на 23.05.2022 г., видно от съставения протокол № 2, НЖ единодушно е присъдило научната степен „доктор на науките“ на проф. М..

В процесния случай липсва допуснато нарушение на чл. 5, ал. 2 от Правилника на Б.. С квалифицирането на същото като „нарушение на изискванията за законосъобразност“, министърът е възприел становището на КАЕ, включително в частта му за необходимост от отмяна на решението на НЖ от 23.05.2022 г., а не за възобновяване на производството по вземане на същото решение.

Предлагането на външни хабилитирани лица от членовете на първичното звено за допълнително включване в семинара му, не е регулирано с нормативно определен ред за извършване, документиране и доказване, поради факта, че липсват норми, уреждащи въпроса как следва да се направи въпросното предложение от членовете на първичното звено. В случая, предвид известната COVID обстановка в страната ни през същия период, ползването на отпуски от много от членовете на С „ИИ“ и по преценка на и.д. ръководителят на С „ИИ“ и научния секретар на ИИИЗк, вземането на становища от членовете е станало чрез проведени телефонни и онлайн разговори между тях и и.д. ръководителя на сектора. Същият е предал общото мнение за подходящите външни хабилитирани лица, които да бъдат включени в състава на разширеното заседание на ИГ на научния секретар, а в следствие - и на зам.-директора на ИИИЗк - Б., които от своя страна са издали заповеди № 540-РД/23.09.2021 г. за свикване на разширено онлайн заседание на ИГ СВИ и № 604-РД/16.11.2021 г. за определяне на научно жури по процедурата.

Както бе посочено по-горе, процесната заповед е издадена на основание чл. 32, ал. 10 от ЗРАСРБ, във вр. с чл. 99, т. 1 от АПК. Първата от тези норми урежда възобновяване на процедурите, когато са налице някои от основанията на чл. 99 от АПК, свързани с нарушения по чл. 30, ал. 2, т. 1 - 4 ЗРАСРБ. В процесния случай министърът е приел наличие на т. 1 - „нарушения при провежданите процедури“, а именно нарушение е на чл. 5, ал. 2 от Правилника на Б.. При липсата на такова нарушение, дори хипотетично да се приеме, че то съществува, същото не може да

бъде правно основание за издаване на акт с такова съдържание. Министърът не е съобразил, че от всички предвидени хипотези на чл. 99 от АПК, единствено приложимата може да бъде тази по т. 1, която обаче изисква „съществено нарушение на някое от изискванията за законосъобразността на отменения административен акт. Но дори да се приеме в процесния случай, че предложението е дошло само от гл.ас. Р. С., той също е член на С„ИИ" и има съответното право да предлага. По тази причина „нарушението" не може да се квалифицира като съществено, тъй като метричен показател и изискване за такъв в случая няма.

В заключение следва да се посочи, че заповедта е издадена в несъответствие с целта на закона. Съобразно разпоредбата на чл. 1 от ЗРАСРБ, целта на закона е да уреди обществените отношения, свързани с придобиването на научните степени и заемане на академичните длъжности в РБ при спазване на принципите, посочени в ал. 2 на нормата. За упражняване правомощията си на контрол по глава четвърта от закона, министърът е длъжен да издава валидни и законосъобразни административни актове. Обжалваната заповед като незаконосъобразна, не може да допринесе за законосъобразната уредба на посочените обществени отношения във връзка с присъждане на научната степен „доктор на науките" на който и да е кандидат, поради което се явява издадена в несъответствие с целта на закона.

Следователно е налице твърдяната от жалбоподателя незаконосъобразност.

Въз основа на изложеното и като провери законосъобразността на оспорения акт по реда на чл. 168 от АПК, съдът приема, че същият е незаконосъобразен, като издаден в съответствие с процесуалните правила, но в противоречие с материалноправните разпоредби. Жалбата като основателна следва да се уважи.

По разноските:

Предвид изхода на спора и своевременното направено искане за това, на жалбоподателка се дължат разноски на основание чл. 143 от АПК. Представен е списък на разноските, включващ 1500 лв. за адвокатски хонорар и 10 лв. за държавна такса, както и доказателства за реалното им извършване – платежно нареждане за внесена държавна такса и договор за правна защита и съдействие, с платено в брой адвокатско възнаграждение в размер на 1500 лв. общо.

Процесуалният представител на ответника е направил възражение за прекомерност на възнаграждението. Поради това, на основание чл. 78, ал. 5 от ГПК, съдът следва да съобрази правната и фактическата сложност на делото. Доколкото настоящото дело не се отличава с фактическа или правна сложност и производството по същото е приключило в едно съдебно заседание, съдът намира, че заплатеното адвокатско възнаграждение в размер на 1500 лева е прекомерно. Същото следва да се определи в установения минимум в чл. 8, ал. 4 от Наредба № 1 от 9 юли 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения /ДВ, бр. 88 от 2022 г./, а именно за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес, извън случаите по ал. 2, възнаграждението е 1000 лв. Поради което на жалбоподателят се дължат разноски общо в размер на 1010 лв.

С оглед изхода на делото на ответника не се дължат разноски. С оглед изхода на делото на ответника не се дължат разноски.

Мотивиран от гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2, предложение второ от АПК, Административен съд София-град, II отделение, 59 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ заповед № РД09-3831/09.08.2022 г. на министъра на образованието и науката, с която е отменено решение на Научното жури, обективизирано в протокол № 2/23.05.2022 г. за присъждане на научна степен доктор на науките в област на висше образование 8. „Изкуства“, професионално направление 8.1 „Теория на изкуствата“ на жалбоподателя, която научна степен е присъдена от Института за изследване на изкуствата към Б..

ОСЪЖДА Министерство на образованието и науката **ДА ЗАПЛАТИ** на Е. С. М., с ЕГН [ЕГН] сумата от 1010.00 лв., направени по делото разноски за адвокатско възнаграждение и държавна такса.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл. 137 от АПК.

СЪДИЯ: